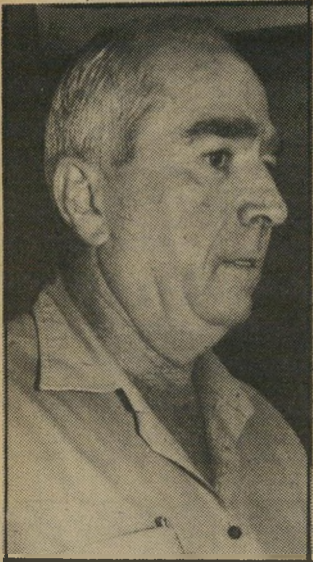

מה הם למדו? הכל צפוי, שום דבר אינו מפתיע. איש לא למד משהו יוצא דופן. שרה ליבוביץ מדווחת

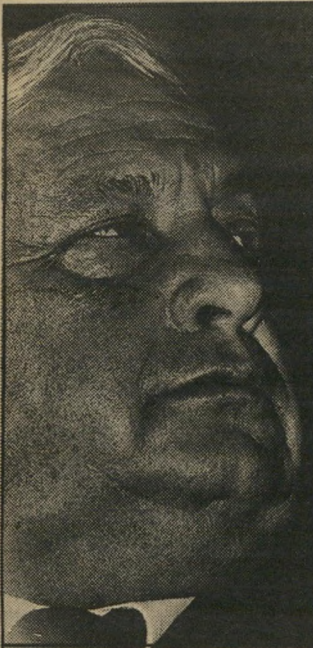
הה"ח "בתיים"

בני בגין
דוקטור לניאולוגיה

רפאל איתון
אקדמית חלקית

אריאל שרון
בוגר מיספטים

עדנה סולודניק
מורה למוסיקה

צילום: סרטיסט, תעלים הוח

צילום: צפריה, תעלים הוח

צילום: צפריה, תעלים הוח

לכן, באופן גס וכללי, נלקח בחשבון סופי רק התואר הגבוה ביותר.

הפרופסורים

יבועה פרופסורים מעטרים את הכנסת ה-12. זהו המיספר הגבוה ביותר בכל תולדות הכנסת. ואלה הם: ארבעה פרופסורים למיש"פטים: דויד ליבאי, אמנון רבינין, שמיון, אבנר שאקי ושימועון שיטרית.

יאיר שפרינצק הוא פרופסור לי כימיה. **יובל נאמן** פרופסור לפסיקה, ו**שבת וייס** פרופסור למדע-המדעינה. גם לפרופסורים יש יצרים של "שילטון", אומר שבת וייס, "וכדי לספיקם הם מגיעים לכנסת. דבר נוסף: פרוי פסור המגיע לכנסת הוא אדם שמיצה את עצמו באקדמיה. יובל נאמן היה כבר נשיא ורקטור של אוניברסיטה. יגאל ידין היה הרחק מעבר לפיסגה המדעית שלו, כשהתחיל לבחוש בחיים הפוליטיים. וכך גם אחרים.

"אני, לפני שנכנסתי לכנסת, הייתי פעיל מאוד בחיים האקדמיים. פירסמתי כל שנה ספר אחר עד שלושה, חל"קם טובים. פירסמתי מאמרים מדעיים, חלקם טובים.

"לפני שבע שנים נכנסתי לכנסת. חיי האקדמיים נפגעו נגיעה קשה. מאז שאני פוליטיקאי פירסמתי רק שני ספרים, ובאוניברסיטה אני עובד-חוזק, מלמד שיעורים בשבוע, במשך שלושה חודשים בשנה.

"אינג'ני מצטער. אני אוהב את החיים הפוליטיים. המעבר הזה, מחקר-פוליטיקה אל התחום המעשי, מיתק אותי". האם פוליטיקאי צריך להיות פרופ' סור?

אמנון רבינישטיין: "לא. זה שאני פרופסור לא מעלה ולא מוריד דבר. זה לא מדד של חוכמה. יש הרבה אנשים חכמים, שאין להם השכלה גבוהה. או למעשה הידע שרכשתי באוניברסיטה עוזר לי בעבודתי בכנסת, שהרי אני מישפטן והכנסת היא בעצם בית מחוקקים. לכן יש חשיבות רבה לידע מיספטי."

הדוקטורים

מבחנה השכלתית אין הבדל בין פרופסור לדוקטור. לשניהם אותו התואר האקדמי — דוקטור. אלא שפרופסור הוא דרגת-הנוראה גבוהה יד תר.

שיבועה דוקטורים בכנסת הזו: **בני בגין** — גיאולוג. **יוסי ביילין**, **מיכאל ברזילה** — מדע המדינה. **אליהו בן-אלישר** — היסטוריה. **עוזי לנדאו** — הנרסה. **יהודה פרח** — חינוך.

מיכאל ברזילה: "ההשכלה הגבוהה אינה עוזרת לי בעבודתי בכנסת. אולם ככלל, טוב שפוליטיקאי הוא גם אדם משכיל, מפני שפוליטיקאי צריך שתהיה לו סקרנות, ואת זה קל לרכוש באוניברסיטה.

התואר שלי לא הופך אותי לפוליטיקאי טוב מאחרים. כך אני מרגיש. התייחסותם של אחרים אלי שונה מסתכלים בי בכבוד ובהערכה, וזה טיפשי, מפני שגם אנשים בעלי תארים יכולים לדבר שטויות ומדברים.

"את הדוקטור שלי עשיתי במדע המדינה. לא כולם יודעים שאפשר לה" (המשך בעמוד 18)

צילום: אהרן, סקופ 80

הגוש החרדי

סמינרים דתיים, מוסדות רבניים

לא כך עכשו. כולם צפויים כל-כך. אלה שהשכלתם הרישמית מיזערית, אינם אינטלקטואלים נחבאים. כגודל הדיפלומה, כך רמתם ההשכלתית.

אין אוטו-דיקטים רבים, וגם לא משכילים אמיתיים. אבל נשמות טובות יש בכנסת למכביר. **תבדקי** מה רפי אדרי למר, "לחש לי חבר-כנסת בחיוד. תבררי מה השכלתו של אברום בורג", הציע אחר, ועוד כהנה וכהנה הצעות טובות.

וגם לצפות הם אוהבים. הפרופסורים לועגים להסרייה-השכלה. "טוב, מה אפי" שר לצפות ממנו? בקושי סיים תיכון" הסרייה-השכלה מלגלים על הפרופסור רים. "חצי שעה דיבר, הפרופסור הזה, ואי-אפשר היה להבין שום דבר". או: "אז מה אם הוא פרופסור? הוא בעצם מפורז"

נחמה קטנה: הפרלמנטים בכל העור למ דומים זה לזה. באירופה — גרמניה, צרפת, איטליה ובריטניה — הרכב ההשכלתי של חברי-הפרלמנטים זהה לזה של חברי-הכנסת שלנו, אומר שבת וייס. בסנאט האמריקני המצב שונה. רוב חברי-הסנאט הם בעלי הש"כלה גבוהה."

בנייתו השכלתי של 120 חברי-הכנסת מתגלות שמונה קבוצות. הפרופ'סורים, הדוקטורים האקדמיים, מי ש"למדו לימודי-אקדמיה חלקיים, המיש"פטים, חסרי השכלה על-תיכונית, ה"מורים ובעלי החינוך התורני.

קשה לערוך טבלה מיספית מדוייקת, מכיוון שבכל טבלה כזו תמיד י"מצאו כמה חברי-כנסת השייכים לכ"מה מישבצות.

- שולמית אלוני, למשל, היא גם מורה וגם מיספטינית.
- יצחק מודעי ואהוד אולמרט הם גם כונגרי אוניברסיטה וגם מיספטינים.
- שבת וייס ואליהו בן-אלישר הם מיספטינים ופרופסורים.
- אהרון אברחמיאל הוא אקדמאי-חלקי ומורה.
- נאווה ארד, יגאל ביבי, זבולון המר ויאיר צבן הם מורים ובוגרי-אוניברסיטה.

היחידה לזכות בתואר אקדמי. ואפילו כך, הם, האקדמאים הוטרם האלה, אינם מהווים רוב בכנסת. מיספר האקדמאים זהה למיספרם של מי שהשכלתם הרישמית מגיעה עד לבית-הספר התיכון.

שבת וייס, פרופסור למדע-המדעינה וחובב סטטיסטיקות מן הסוג הזה, אומר כי אכן הרמה ההשכלתית הנמוכה עת של חברי-הכנסת ירדה. בכנסת ה"קודמת היו 70% בעלי השכלה אקדמית. כעת רק 60% נושאים בתארים אקדמיים.

אמנם, גם הכנסות הראשונות לא הצטיינו בעודף של בעלי השכלה רישית, אומר וייס, "אולם אז היו אוטר דיקטים רבים. אנשים שהיו משכילים אמיתיים, אף כי לא החזיקו בתעודה רישית."

וי, במה שהם שמרנים! עד כדי פיהוק! 120 חברי-כנסת, נבחריה עם אנשי-ציבור ותיקים ושבעי-קרבנות מיפלגתיים, מתגלים במערומי השכלתם. ההנה כולם משעממים להחריד, מעונבים וצפויים עד לשד הדיפלומה.

אין ביניהם צייר פרוץ, משורר עתיר-כישרון, איש-רוח נועז, אינטלקטואל חובק-עולם. רובם מיספטינים ואקדמאים, שלמדו בחוגי אוניברסיטה פשוטים.

כל סטודנט מתחיל יודע שמדע המדינה, יחסים בינלאומיים וסוציולוגיה הם חוגים קלילים, שאינם דורשים כושר אינטלקטואלי ומחשבה יוצרת, כעין בית-הרושת לתארים אקדמיים. ודווקא הם, השמנת הפוליטית, רבי קים בחוגים האלה, כאילו היו תיקוחם

המישפטים

חברי-כנסת אחדים מנסים לערפל את טווח השכלתם. שלושה מהם עושים זאת בתייחוס רב, דבר המטיל צל כבד על יושרם וביטחונם העצמי.

אלוף המישפטים הוא רפי אדרי. בטעין ההשכלה הוא מצויין בוגר בית-הספר המרכזי למינהל בירושלים. כלומר: השכלתו של אדרי היא תיכונית, ואולי אף פחות מזאת. הוא מתבייש. לכן הוא נוטל לעצמו תואר מנוחך של בוגר כלשהו.

בית-הספר למינהל שייך לנציבות שרות-המדינה. תלמידיו הם עובדי-מדינה, והם לומדים בקורסים שנתיים מיקצועות כמו פקי"דות, מינהל ציבורי, אירגון, וכדומה.

גם שימועון פרש מנסה לטשטש. פרש, בוגר בן-שמך, בית-הספר תקלאי, מצויין בקורות-חייו כי למד באוניברסיטת "הרוורד". למע"שה אינו בוגר האוניברסיטה היוקרתית, אלא למד שם בתוכנית מיוחדת לעובדי ציבור.

המנוחך מכולם הוא יהושע מצא, עסקן ירושלמי שטיפס אל הכנסת. בקורות-חייו הוא טוען כי למד ראיית-חשבון, וכי במיק"צ הוא מפקח בהשכונות, "ואף-מעם לא אמרתי שלמדתי ראיית-חשבון!"

אבל כך כתוב בדף המתאר את קורות חייו. מצא כמעט מתפוצץ מרוב כעס. "למדתי השכלה חלקית בראיית-חשבון. לימודים שלא הסתיימו".

כמה שנים למדתו "גיד כאן. נקודה".